

Beslutad:	2025-06-18 § 78
Myndighet:	Socialnämnden
Diarienummer:	SN/2025:498 - 003
Ersätter:	Riktlinje vid anskaffning av bostäder och sociala kontrakt inom socialnämnden i Strängnäs kommun beslutad av socialnämnden 2017-12-12 § 169
Gäller för:	Socialkontoret
Gäller fr o m:	2025-07-01
Gäller t o m:	Tillsvidare
Dokumentansvarig:	Socialchef
Uppföljning:	Årligen och vid behov

Riktlinje för bistånd till boende med socialt kontrakt i Strängnäs kommun

Innehåll

1. Bakgrund	4
1.1 Allmänt	4
1.2 Kommunalt ansvar	4
1.3 Eget ansvar	4
1.4 Socialtjänstens ansvar	4
1.5 Anskaffande av bostad	4
2. Definitioner av viktiga begrepp	5
2.1 Allmänna svårigheter på bostadsmarknaden	5
2.2 Bistånd till boende med socialt kontrakt	5
2.3 Skäliga levnadsförhållanden	5
2.4 Socialt kontrakt	5
2.5 Speciella svårigheter på bostadsmarknaden	5
3. Att finna, få eller behålla en bostad	6
3.1 Förutsättningar för rätt till bistånd för anskaffande av bostad	6
3.2 Att söka bostad/allmänna förutsättningar på bostadsmarknaden	6
3.2.1 Olika typer av kontrakt	6
3.2.2 Olika typer av sökvägar	7
3.2.3 Olika typer av hyresvärdar	7
3.2.4 Olika typer av orter	7
3.2.5 Söktid	7
4. Förutsättningar för rätten till bistånd	8
4.1 Helt bostadslös	8
4.2 Speciella svårigheter kopplade till bostadsmarknaden	8
4.3 Behovet kan inte tillgodoses på annat sätt	8
4.4 Allmänna och speciella svårigheter	8
4.4.1 Allmänna svårigheter	8
4.4.2 Speciella svårigheter	9
4.5 Svårigheter att finna, få och behålla en bostad	9
4.5.1 Finna en bostad	9

4.5.2 Få en bostad	9
4.5.3 Behålla en bostad	10
5. Handläggning av ansökan om bistånd till anskaffande av bostad	10
5.1 Utredda och bedöma	10
5.2 Insats och genomförande – hur kan behovet bäst tillgodoses?	11
5.3 Besluta	11
5.3.1 Avslagsbeslut	11
5.3.2 Bifallsbeslut	12
5.4 Verkställa och genomföra	12
5.4.1 Mål	12
5.4.2 Delmål	12
5.4.3 Aktiviteter i boendepplanen	12
5.4.4 Uppföljning	13
5.5 Följa upp insatser	13
6. Olika grupper	13
6.1 Barnfamiljer	13
6.2 Missbruk	13
6.3 Psykisk sjukdom	14
6.4 Personer som på grund av skulder inte accepteras av hyresvärd	14
6.5 Våld i nära relationer, brottsoffer, hedersrelaterat våld ...	14
6.5.1 Skyddsplacerade av Strängnäs kommun	14
6.6 Nyanlända	15
6.7 Personer som inte har rätt att vistas i Sverige	15

1. Bakgrund

Denna riktlinje gäller för handläggning av bistånd till boende med socialt kontrakt. Syftet med riktlinjen är att förtydliga socialtjänstens ansvar, bidra till likabehandling samt vara ett stöd i handläggningen.

1.1 Allmänt

Kommunens bostadsförsörjningsansvar styrs av lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, och ligger inte under socialtjänstens område. Socialtjänsten har ett ansvar när det kommer till att utreda sådant bistånd som kan falla under att "den enskilde ska tillförsäkras skäliga levnadsförhållanden" enligt 11 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL), samt sådant akut bistånd enligt kommunens yttersta ansvar som följer av 29 kap 4 § SoL.

1.2 Kommunalt ansvar

Varje kommun ska enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

1.3 Eget ansvar

Varje kommuninvånare har ansvar för att ordna sin egen bostad, utifrån de förutsättningar som råder på bostadsmarknaden. Det kan bland annat innebära att vara inskriven i bostadsköer, söka bostäder på den allmänna bostadsmarknaden vid behov, ta hjälp av sitt nätverk, samt att anpassa sin bostad och det geografiska området för sitt bostadssökande efter rådande omständigheter.

1.4 Socialtjänstens ansvar

Som beskrivits ovan har kommunen ett övergripande ansvar för bostadsförsörjningen, medan den enskilde har ansvar för att ordna sin egen situation utifrån de förutsättningar som finns. Av socialtjänstlagen följer inget generellt ansvar hos socialtjänsten att ordna boende till bostadslösa.

1.5 Anskaffande av bostad

En socialnämnd har inte någon allmän skyldighet att ordna bostad, men det finns en skyldighet att tillförsäkra kommuninvånarna skäliga levnadsförhållanden. För att socialnämnden ska ha en skyldighet att ordna boende; och inte enbart lämna bistånd för boendekostnader, krävs att sökanden saknar möjlighet att själv skaffa sig en bostad samt att denne helt saknar bostad (i avgörande RÅ 2004 ref 130 och RÅ 1990 ref 119).

Socialtjänstens ansvar inträder när rätt till bistånd föreligger enligt 11 kap 1 § socialtjänstlagen. Aktuell rättspraxis slår fast att boende betraktas som skäliga levnadsförhållanden. Av det följer att socialtjänsten kan utge bistånd till

anskaffande av bostad om inte behovet kan tillgodoses på annat sätt, och alla andra möjligheter är uttömda.

2. Definitioner av viktiga begrepp

2.1 Allmänna svårigheter på bostadsmarknaden

I denna riktlinje definieras allmänna svårigheter på bostadsmarknaden som allmänna generella svårigheter som alla eller många av de som söker bostad berörs av. Allmänna svårigheter på bostadsmarknaden kan vara långa kötider, svårigheter i vissa regioner eller dyra hyreskostnader.

2.2 Bistånd till boende med socialt kontrakt

Bistånd till anskaffande av bostad är inte ett snabbare sätt att få en bostad än de allmänna sätten att anskaffa en bostad, och det kan ta lika lång tid. Det är i stället ett sätt för personer med speciella svårigheter på bostadsmarknaden att över huvud taget kunna få tillgång till en bostad.

2.3 Skäliga levnadsförhållanden

Syftet med bistånd enligt 11 kap. 1 § SoL är att den enskilde ska uppnå skäliga levnadsförhållanden. Skäliga levnadsförhållanden motsvarar en acceptabel miniminivå för den enskilde. Skäliga levnadsförhållanden innebär en godtagbar levnadsstandard, men innebär inte nödvändigtvis en god levnadsstandard, och skäliga levnadsförhållanden kan således ibland innebära en mindre bra lösning än den mest optimala lösningen. Vad som är skäliga levnadsförhållanden bedöms utifrån den enskildes behov och förutsättningar, samt utifrån aktuell rättspraxis.

2.4 Socialt kontrakt

Socialt kontrakt är bistånd till en enskild som kan beviljas enligt denna riktlinje. Socialnämnden hyr en lägenhet av ett bostadsbolag, och hyr ut den i andra hand till en kommuninvånare enligt gällande överenskommelser och riktlinjer, i syfte att den sökande på sikt ska erhålla en stadigvarande bostad.

2.5 Speciella svårigheter på bostadsmarknaden

I dessa anvisningar definieras speciella svårigheter på bostadsmarknaden som specifika individuella svårigheter som har en tydlig koppling till den enskildes möjligheter att anskaffa en bostad. Detta skiljer sig från allmänna svårigheter på bostadsmarknaden. Speciella svårigheter på bostadsmarknaden måste också skiljas från andra svårigheter som en enskild kan ha i sitt liv, men som inte har någon direkt koppling till hans eller hennes möjlighet att anskaffa en bostad.

Vad gäller bistånd till anskaffande av bostad finns inte något särskilt stöd i socialtjänstlagen. Den enskilde har själv ansvar att söka bostad via bostadsförmedlingen eller ställa sig i kö för bostad på annat sätt. Det kan dock finnas situationer, där socialnämnden under vissa förutsättningar efter individuell biståndsbedömning kan bistå den enskilde med anskaffande av bostad, som när den enskilde har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad.

3. Att finna, få eller behålla en bostad

Speciella svårigheter på bostadsmarknaden, som beskrivs ovan kan innebära ett hinder för den enskilde på olika sätt. Svårigheterna kan hindra honom eller henne från att:

1. finna en bostad
2. få en bostad
3. behålla en bostad
4. flera av ovanstående

Det är viktigt att i bedömningen av den enskildes speciella svårigheter på bostadsmarknaden avgöra på vilket sätt dessa hindrar honom eller henne från att anskaffa en bostad. Detta är viktigt för att kunna avgöra vilket bistånd som bäst kan tillgodose den enskildes behov.

3.1 Förutsättningar för rätt till bistånd för anskaffande av bostad

En sökande kan endast vara berättigad bistånd till anskaffande av bostad om dessa förutsättningar föreligger samtidigt:

1. den enskilde är helt bostadslös
2. han eller hon har speciella svårigheter på bostadsmarknaden.

I prövningen av rätten till bistånd ska också vägas om behovet kan tillgodoses på annat sätt, vilket innebär att den sökande måste ha uttömt alla sina möjligheter att tillgodose behovet på annat sätt utifrån sin förmåga.

När det gäller den närmare utformningen av biståndet, har den enskilde ingen ovillkorlig rätt att få viss bestämd insats. Insatsen ska syfta till att tillförsäkra den enskilde skäliga levnadsförhållanden.

3.2 Att söka bostad/allmänna förutsättningar på bostadsmarknaden

Alla kommuninvånare har ansvar för att i första hand ordna sitt boende på egen hand, genom tillfälliga eller varaktiga boendelösningar, utifrån egna förutsättningar. Det är den enskildes eget ansvar att ordna sin boendesituation utifrån rådande förutsättningar, samt att i god tid planera för kommande behov av flytt. Om ett behov av flytt är tvingande eller akut, ställs högre krav på den enskilde att hen är aktivt bostadssökande på olika sätt.

För att öka möjligheten att erhålla en bostad på egen hand väntas den enskilde söka bostäder på ett varierat sätt. Att söka bostäder på ett varierat sätt innebär att man behöver söka på olika sätt inom till exempel nedanstående beskrivning.

3.2.1 Olika typer av kontrakt

För att lösa sin boendesituation kan ett hushåll behöva söka lägenheter både i första hand, i andra hand och som inneboende, samt både tillsvidarekontrakt och tidsbegränsade kontrakt. Det går ofta snabbare att flytta in i ett andrahandskontrakt eller i ett tidsbegränsat kontrakt än i ett

förstahandskontrakt. En del personer har också möjlighet att tillgodose sitt behov genom inköp av bostad.

3.2.2 Olika typer av sökvägar

Det finns många olika sätt att söka bostäder på, och för att ha en god chans att få en bostad kan sökandet inte begränsas till exempelvis enbart köer i kommunala bostadsbolag. Andra sätt att söka bostad på är genom annonser på internet eller tidningar, genom egen annons i sociala medier/tidningar/anslagstavlor, genom bostadsköer i kommunala och privata bolag, genom telefonkontakt med hyresvärdar för spontanansökan eller genom kontakter i sitt nätverk.

3.2.3 Olika typer av hyresvärdar

För att öka chansen att hitta en bostad ska kontakt tas med olika typer av hyresvärdar. Kommunala hyresbolag och större hyresvärdar har ofta striktare regler för vilka hyresgäster de godkänner för uthyrning. Mindre hyresvärdar och privatpersoner har ofta större utrymme att göra individuella bedömningar och kan ha större tolerans för ekonomiska eller andra problem den sökande kan ha.

3.2.4 Olika typer av orter

Det finns ingen ovillkorlig rätt att bo i Strängnäs kommun, eller i närområdet. Om man begränsar sitt sökande till Strängnäs eller andra närliggande kommuner minskar chansen att hitta en bostad avsevärt. Huvudregeln är att den sökande för att kunna sägas göra vad hen kan för att lösa sin situation på egen hand söker bostäder i hela Sverige. Detta gäller även om hushållet har barn med barnomsorg, eller annat nätverk i ett visst geografiskt område. Att en person under en viss period inte kan bo i det geografiska område man önskar är att betrakta som en allmän svårighet på bostadsmarknaden. I vissa fall kan det finnas särskilda skäl som gör att den enskildes geografiska sökområde begränsas till närliggande orter inom pendlingsavstånd; det kan gälla till exempel då det finns barn i hushållet som har en umgängesförälder boende i Strängnäs, då det finns andra särskilda behov hos barnen eller föräldern som gör det olämpligt att flytta långt bort.

Om personen förvärvsarbetar ska en avvägning göras av hens möjligheter till bostad och arbete vid en flytt, och en bedömning görs därefter av om det geografiska området bör begränsas till ett pendlingsavstånd.

3.2.5 Söktid

Bostadsmarknaden i allmänhet är sådan att det ofta tar lång tid att få en bostad även om man har goda ekonomiska förutsättningar. Bostadsmarknaden skiljer sig mycket åt mellan olika delar av landet. Man kan därför räkna med att behöva söka bostäder under minst ett par års tid innan man får en egen bostad, om man enbart söker i ett begränsat område. Ibland kan man hitta en bostad i andra hand eller som inneboende snabbare än så, under söktiden.

4. Förutsättningar för rätten till bistånd

Det finns två regeringsrättsdomar (RÅ 1990 ref.119 och RÅ 2004 ref. 130) som ger viss vägledning i bedömningen av rätten till bistånd till boende. Följande förutsättningar gäller för att en enskild ska vara berättigad bistånd till anskaffande av bostad enligt 11 kap. 1 § SoL.

4.1 Helt bostadslös

Den sökande är helt bostadslös och saknar tak över huvudet. Om personen/hushållet har tak över huvudet är han eller hon inte berättigad bistånd till boende med socialt kontrakt, även om nuvarande boendelösning inte är optimal.

4.2 Speciella svårigheter kopplade till bostadsmarknaden

Den sökande har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad. Det handlar inte om generella svårigheter som alla har som söker bostad i en stad med bostadsbrist. Det ska vara speciella svårigheter hos den enskilde som innebär att hen saknar förmåga/möjlighet att lösa sin situation på egen hand inom en rimlig tid. Se vidare nedan under rubrik ”4.4 Allmänna och speciella svårigheter”.

4.3 Behovet kan inte tillgodoses på annat sätt

För att vara berättigad biståndet ska den sökande kunna visa att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Det innebär bland annat att visa att hen aktivt har sökt bostäder i ett så stort och omväxlande geografiskt område som möjligt, samt att hen sökt bostäder aktivt på andra sätt som beskrivs under rubrik ”3.2 Att söka bostad/allmänna förutsättningar på bostadsmarknaden”.

Det innebär också att den enskilde måste ha gjort vad hen kan för att försöka undanröja de svårigheter som eventuellt finns när det kommer till anskaffande av bostad. Det kan till exempel innebära att man har gjort vad man kan för att avbetala skulder/göra upp avbetalningsplaner eller tagit emot hjälp och stöd i sitt bostadssökande.

4.4 Allmänna och speciella svårigheter

I utredningen är det viktigt att identifiera de omständigheter som eventuellt försvårar för den enskilde att erhålla en bostad på egen hand, och att därefter avgöra om dessa omständigheter utgör allmänna eller speciella svårigheter på bostadsmarknaden. Dessutom måste socialtjänsten bedöma om de svårigheter som eventuellt finns skulle kunna undanröjas inom en rimlig framtid.

4.4.1 Allmänna svårigheter

Allmänna svårigheter på bostadsmarknaden är sådana som alla eller många som söker bostad kan möta, beroende på hur bostadsmarknaden ser ut vid den aktuella tidpunkten. Det kan röra sig om att det är hårt tryck på bostadsmarknaden, långa söktider, att det är svårt att finna bostad i vissa geografiska områden, eller att vissa områden har höga hyror. Sådana svårigheter

är inte att betrakta som speciella svårigheter, utan som allmänna svårigheter som kan kopplas till läget på bostadsmarknaden.

4.4.2 Speciella svårigheter

Speciella svårigheter på bostadsmarknaden är sådana som kan kopplas till den enskilde personligen, och som är en direkt orsak till att hen upplever svårigheter att erhålla en bostad. Det är sådana svårigheter som är direkt kopplade till möjligheten att få en bostad. Även om missbruk eller psykisk ohälsa ofta innebär en indirekt svårighet att få en bostad på egen hand, är det bara att betrakta som en särskild svårighet på bostadsmarknaden om man i utredningen kan konstatera att det har en direkt påverkan på möjligheten att få en bostad på egen hand. Likaså är exempelvis språksvårigheter, svårigheter att söka bostäder via internet eller en låg inkomst inte att betrakta som speciella svårigheter. Enbart en viss skuldproblematik är inte heller att betrakta som speciella svårigheter, men kan utgöra det i kombination med annan problematik. Omständigheter som typiskt har ansetts medföra svårigheter att på egen hand skaffa bostad är till exempel vissa fall av psykisk sjukdom, missbruk, vräkningshistorik eller betydande skulder (se t.ex. Kammarrättens i Göteborgs mål 1992-17). Det ska dock vara fråga om en mycket restriktiv bedömning (se t.ex. Kammarrättens i Göteborgs mål 4089-19 och Kammarrättens i Stockholms mål 1006-19). Det är kombinationen av svårigheter kopplade till anskaffande av bostad och den individuella prövningen som ligger till grund för om den sökande kan ha rätt till bistånd.

4.5 Svårigheter att finna, få och behålla en bostad

Om vi har bedömt att det finns särskilda svårigheter hos den sökande som, ensamma eller tillsammans med andra svårigheter, utgör ett hinder för den enskilde att erhålla en bostad på egen hand ska vi i nästa steg bedöma på vilket sätt dessa utgör ett hinder. Hindrar det den enskilde från att finna, att få eller att behålla en bostad? Denna bedömning är viktig för att vi i nästa steg ska kunna identifiera vilken typ av bistånd som passar den sökandes behov bäst. Den enskilde kan ha svårigheter inom ett av dessa områden, eller inom flera.

4.5.1 Finna en bostad

Hindren för att finna en bostad kan exempelvis bestå i att man inte vet hur man söker bostäder på bästa sätt, att man inte kan klara kontakten med hyresvärdar eller att man inte har förmågan att söka på ett strukturerat sätt. Problemen kan bero på till exempel psykisk ohälsa, språksvårigheter eller bristande kunskap om bostadsmarknaden.

4.5.2 Få en bostad

Hindren för att få en bostad oavsett om man har förmåga att söka en eller ej, kan bestå i att man konsekvent och systematiskt sorteras bort av hyresvärdar, eller att man trots att man söker bostäder aktivt ändå inte får tillgång till ett bostadskontrakt.

Problemen kan bero på att man har en försvårande historik på bostadsmarknaden, ha begränsningar i vilka bostäder man kan söka (geografiskt eller typ av bostad) av sociala skäl, eller ha andra svårigheter som gör att man systematiskt väljs bort av hyresvärdar.

4.5.3 Behålla en bostad

Hindren för att behålla en bostad kan exempelvis bestå i att den enskilde inte har förmåga att ta hand om bostaden på rätt sätt, inte betalar hyran, eller stör grannar på ett sådant sätt att hen riskerar att bli uppsagd från sin bostad.

Problemen kan bero på en psykisk ohälsa eller social problematik som gör att vi på förhand kan bedöma att hen inte kommer att kunna sköta en bostad.

4.6 Andra insatser avseende boende

Diverse andra insatser innefattande ett temporärt eller mer långvarigt boende med särskilt stöd, service, omvårdnad eller behandling genom socialnämnden, såsom till vissa äldre, funktionshindrade eller enskilda med missbruksproblematik är inte att likställa med socialt kontrakt. Ansökningar om sådana insatser handläggs av respektive verksamhetsområde och utifrån skilda förutsättningar kopplade till den specifika insatsen. Ovanstående målgrupper kan vara bostadslösa och i övrigt uppfylla förutsättningarna för rätt till anskaffning av bostad, men de har inte en ovillkorlig rätt till insatsen enbart till följd av den omständigheten att de tillhör olika målgrupper. En sedvanlig bedömning behöver således göras.

5. Handläggning av ansökan om bistånd till anskaffande av bostad

Nedan behandlas bestämmelser för handläggning av ansökan om bistånd till boende med socialt kontrakt.

5.1 Utredda och bedöma

Utredningsförfarandet när det gäller ansökan om bistånd till boende med socialt kontrakt är detsamma som för övrigt bistånd till skäliga levnadsförhållanden enligt socialtjänstlagen. Ibland kan rätten till bistånd bedömas relativt omgående, och ibland krävs en längre mer omfattande utredning. Ansökan ska utredas skyndsamt, men under maximalt två månader.

I utredningen ska en bedömning göras av följande:

1) Föreligger behov? Uppfyller den sökande förutsättningarna för att vara berättigad bistånd? (Se vidare avsnitt "förutsättningar för rätten till bistånd".)

Det vill säga:

a. Är den sökande helt bostadslös?

b. Har den sökande speciella svårigheter på bostadsmarknaden?

2) Hur ser behovet ut? Om den sökande har speciella svårigheter på bostadsmarknaden – på vilket sätt påverkar det hans eller hennes förutsättningar för att anskaffa en bostad på egen hand? (Se avsnitt ”finna, få och behålla en bostad”)

- a. Finna en bostad?
- b. Få en bostad?
- c. Behålla en bostad?

3) Kan behovet tillgodoses på annat sätt? Har den sökande gjort vad hen kan för att försöka tillgodose sitt behov av bostad på annat sätt än genom bistånd, utifrån egen förmåga?

Den sökande ska inkomma med underlag som styrker ovanstående, i vissa fall kan det behövas en samordnad individuell planering med olika professioner för att samla in information som ska ligga till grund för utredningen. Detta är extra viktigt i de fall där den enskilda saknar egen förmåga att uppfylla kraven på medverkande i utredningen.

5.2 Insats och genomförande – hur kan behovet bäst tillgodoses?

Det är viktigt att skilja på vad som är den typ av insats som den sökande kan ha rätt till, och vad som är den verkställighet genom vilken det beviljade biståndet utförs. Socialtjänsten kan utge bistånd till anskaffande av bostad om inte behovet kan tillgodoses på annat sätt, och alla andra möjligheter är uttömda.

I det fall klienten ställer ansökan om bistånd till en specifik verkställighet måste vi därför först bedöma huruvida personen har rätt till den typ av insats som avses, och därefter bedöma om den verkställighet som klienten ansökt om är det bästa sättet att tillgodose de behov vi ser i utredningen.

5.3 Besluta

Utredningen och bedömningen avslutas med ett beslut. Beslut ska fattas skyndsamt, men senast inom två månader från att ansökan först gjordes. Bedömning görs utifrån hur rätten till bistånd ser ut i den aktuella situationen. Ett eventuellt avslag utesluter inte att personen inte kan ha rätt till bistånd längre fram, vid en ny ansökan. Det är enhetschef som fattar beslut, i enlighet med delegationsordningen, och socialsekreterare lämnar endast förslag till beslut utifrån genomförd utredning.

5.3.1 Avslagsbeslut

I följande fall har den sökande inte rätt till bistånd:

- 1) Den sökande uppfyller inte förutsättningarna för rätten till bistånd.
- 2) Den sökande har inte gjort vad hen kan för att tillgodose behovet på annat sätt.
- 3) Den sökande har inte medverkat till utredningens slutförande genom att exempelvis inte inkomma med begärda underlag eller utebli från besök.

Ett avslagsbeslut ska alltid fattas när vi bedömer att den sökande inte har rätt till bistånd i nuläget eller när den enskilde inte medverkar till utredningens genomförande. Beslutet ska delges den sökande skriftligen tillsammans med besvärshänvisning.

5.3.2 Bifallsbeslut

Om den sökande bedöms vara berättigad bistånd till boende med socialt kontrakt fattas ett tidsbegränsat bifallsbeslut som i regel avser 1 år. Vid särskilda fall kan kortare beslut komma att fattas. Omprövningsförbehåll ska finnas i utredningen tillsammans med bifallsbeslut. Om detta inte finns med går det ej att ompröva beslutet om socialt kontrakt vid ändrade förhållanden innan beslutsperioden löpt ut. Beslutet ska delges den sökande skriftligen. Information om hur biståndet ska verkställas ska lämnas till boendesamordnare.

5.4 Verkställa och genomföra

Ett bistånd som syftar till att hjälpa den sökande att erhålla en bostad ska alltid kombineras med en boendeplan. Biståndet är förenat med krav på den sökande att bidra till att förändra sin situation, utifrån dennes individuella förutsättningar. När biståndet beviljas, ska målet med biståndet vara tydligt. I boendeplanen ska målen, delmålen och de planerade aktiviteterna framgå, och dessa ska matcha svårigheterna hos den biståndssökande.

5.4.1 Mål

Målet med det beviljade biståndet är i allmänhet antingen att erhålla en egen bostad, eller att gå vidare till en annan typ av bistånd, närmare ett eget boende. Det långsiktiga målet är alltid att erhålla en egen bostad.

5.4.2 Delmål

Boendeplanen ska innehålla delmål som individen behöver uppnå för att komma närmare målen med biståndet. Delmålen ska vara:

- konkreta
- realistiska
- uppföljningsbara.

Det ska vara tydligt hur man vid uppföljningen kan se om delmålen är uppfyllda. En tidsplan för delmålen ska framgå av boendeplanen.

5.4.3 Aktiviteter i boendeplanen

Boendeplanen ska innehålla en plan för vad den sökande och socialtjänsten ska göra för att individen ska nå delmålen och målen med biståndet. Aktiviteterna ska vara konkreta och uppföljningsbara och ligger till grund för det praktiska arbetet med biståndet. En tidsplan för aktiviteterna ska framgå och även vem som ansvarar för att utföra aktiviteterna. Upprättandet av boendeplanen ska i regel ske tillsammans med den sökande när beslut fattats. Boendeplanen ska undertecknas, men är giltig även om den ej är undertecknad, och en kopia ska lämnas till den sökande.

5.4.4 Uppföljning

Av boendeplanen ska det framgå när och hur uppföljning ska ske. Uppföljning bör ske efter halva beslutsperioden. Det som framgår under uppföljningen kan påverka nästkommande bedömning av en ansökan om förlängning av socialt kontrakt.

5.5 Följa upp insatser

Vid den planerade uppföljningen av biståndet ska mål, delmål och aktiviteter följas upp. Vid uppföljning görs bedömning av huruvida insatsen har svarat mot de bedömda behoven och mot målen i boendeplanen. En bedömning görs av i vilken utsträckning målen med biståndet är uppfyllda enligt plan eller inte, samt orsaker till detta. Vid behov revideras delmål, aktiviteter och tidsplan i boendeplanen. Det som framgår under uppföljningen kan påverka nästkommande bedömning av en ansökan om förlängning av socialt kontrakt.

6. Olika grupper

6.1 Barnfamiljer

Enligt prop. 1996/97:124 ska barnperspektivet särskilt beaktas när familjer ansöker om bistånd hos socialtjänsten. Barnets bästa är inte alltid direkt avgörande för vilka beslut som fattas, men ska alltid beaktas, utredas och redovisas. Att vara förälder med hemmavarande barn utgör i sig ingen rätt till bistånd i form av boende. Har föräldern inga speciella svårigheter att anskaffa bostad på egen hand, har man inte rätt till insatsen. Det är i sammanhanget viktigt att poängtera att det i första hand är vårdnadshavarens ansvar att tillgodose behovet av boende för barnen.

I de fall bistånd till anskaffande av bostad beviljas till barnfamilj ska vi eftersträva lösningar som är så bra som möjligt för barnet i förhållande till de alternativ som finns. Barnets behov av en långsiktig boendelösning är i allmänhet överordnat behov av att inte byta skola eller barnomsorg.

Socialtjänsten har ett ansvar för att särskilt beakta barns situation. Skulder och störningar som rör familjer med barn eller umgängesbarn följs därför upp särskilt. Målet är att i möjligaste mån undvika att barnfamiljer sägs upp eller vräks från sin bostad. För att göra det ska socialtjänsten när det är möjligt komma i kontakt med barnfamiljer som hotas av uppsägning i ett så tidigt skede som möjligt. Vid oro eller misstanke om att barn riskerar att fara illa ska en orosanmälan alltid göras.

6.2 Missbruk

Ett pågående missbruk är i sig inte en omständighet som gör att en bostadslös person har rätt till bistånd till anskaffning av bostad. Ett omfattande missbruk i kombination med andra omständigheter kan dock göra att rätt till insatsen föreligger.

6.3 Psykisk sjukdom

Speciella svårigheter för personer med psykisk sjukdom bedöms enligt rättspraxis finnas först när svårigheterna medför att den enskilde inte är kapabel att själv söka bostad. Svårigheterna ska kunna styrkas med läkarintyg eller andra medicinska underlag. Om den enskilde har god man/förvaltare eller annat stöd kan detta stöd i vissa fall bedömas kompensera den enskildes svårigheter att själv söka bostad.

6.4 Personer som på grund av skulder inte accepteras av hyresvärd

Avser personer som har skulder, främst hyresskulder, som på grund av omfattning och innehåll inte är möjliga att åtgärda inom överskådlig tid. Personen har uttömt alla egna möjligheter och sökt olika lösningar under en längre tid. Det är således först när skuldläget omöjliggör för den enskilde att skaffa bostad på egen hand som det utgör en speciell svårighet. Enbart skulder är inte en grund för att beviljas bistånd till boende. Den sökande ska kunna uppvisa underlag på att denne blir nekad hyreskontrakt på grund av skulder.

6.5 Våld i nära relationer, brottsoffer, hedersrelaterat våld

Till socialnämndernas uppgifter hör, enligt 13 kap. 1 § SoL att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Personer som är utsatta för våld i nära relationer, eller andra som är utsatta för brott (till exempel personer som är utsatta för hedersrelaterade brott eller hatbrott eller personer som lämnar destruktiva grupperingar) kan vara i behov av att socialtjänsten erbjuder akut tak över huvudet i form av plats på ett lämpligt skyddat boende. Bedömningen av behovet görs med utgångspunkt i en riskbedömning utförd av socialtjänsten eller polisen. Det är viktigt att socialtjänsten uppmärksammar eventuella skyddsbehov och prioriterar dem om sådana föreligger (Socialstyrelsens publikation "brottsoffer och deras närstående").

Enligt 29 kap. 7 § andra stycket SoL kan en person som "på grund av våld eller andra övergrepp behöver flytta till en annan kommun men inte kan göra det utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas" ansöka om insatser i en annan kommun än bosättningskommunen. Detta betyder dock inte att rätten till bistånd automatiskt föreligger. En utredning avseende rätten till bistånd behöver göras för att en bedömning av om speciella svårigheter föreligger enligt denna riktlinje. Våldsutsattheten och medföljande trauma kan i sig medföra en nedsatt förmåga. Bistånd till anskaffande av bostad i form av socialt kontrakt utgör inte ett skyddat boende och är inte överordnat eller en del av den risk-/skyddsbedömning som görs av socialsekreterare som arbetar med enskilda som är utsatta för hot och våld och med skyddsplaceringar.

6.5.1 Skyddsplacerade av Strängnäs kommun

En våldsutsatt person som är bostadslös och i behov av bostad efter skyddsplacering, kan komma att beviljas socialt kontrakt. Grunderna till beslutet är att personen har varit placerad av Strängnäs kommun, att det finns möjlighet att återvända/bo kvar i Strängnäs, samt att hotbilden är utredd (observera att detta alltså inte gäller vid det akuta skedet innan en eventuell skyddsplacering).

Kontakt i ett sådant ärende sker mellan enhetschefer och det ska särskilt kommuniceras till den socialsekreterare som utreder ansökan. Stöd till personen ska finnas inkopplat om denne själv saknar förmåga att söka bostäder eller uppfylla andra delar av boendeplanen.

6.6 Nyanlända

För egenbosatta flyktingar (s.k. ebo), dvs. de flyktingar som på eget initiativ kommit till kommunen utan anvisning gäller samma villkor som för andra kommuninvånare vid anskaffande av bostad. De måste tillhöra en av de särskilt utsatta grupperna samt uppfylla tidigare nämnda förutsättningar för att kunna beviljas ett socialt kontrakt. Bistånd till boende med socialt kontrakt är inte att likställas med kommunkontrakt för kvotflyktingar eller andra flyktingar som anvisats till kommunen via Migrationsverket.

6.7 Personer som inte har rätt att vistas i Sverige

I gruppen personer som inte har rätt att vistas i Sverige ingår personer som har fått ett utvisningsbeslut, personer vars uppehållstillstånd löpt ut eller återkallats samt personer som aldrig sökt något uppehållstillstånd. Hit hör även EU-/EES-medborgare och deras familjemedlemmar som saknar uppehållsrätt. Vid en ansökan om bistånd behöver utredning kring migrationsrättslig status alltid göras. Utgångspunkten är att denna grupp inte har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen då de saknar legal bosättning i landet och alltså inte kan beviljas bistånd till boende med socialt kontrakt.